

Bruno Latour i la política de les connexions

Published by [Interacció](#) [1] on 18/10/2017 - 08:47 | Last modification: 14/05/2026 - 09:29

La ciència acostuma a presentar-se com un espai de neutralitat, estabilitat i autoritat tècnica. Bruno Latour va dedicar bona part de la seva obra a qüestionar aquesta imatge, no per desacreditar la ciència, sinó precisament per entendre com es construeix, quins actors hi intervenen i quines relacions de poder, mediació i negociació fan possible que un fet científic sigui reconegut socialment.

En aquest sentit, el text recupera aquesta discussió en un moment en què la relació entre coneixement, política i veritat comença a tensionar-se de manera especialment visible, i es proposa com a lectura prèvia a [Interacció 2017](#) [2] – Ciència i cultura: restablím la connexió.

Rellegit avui, el plantejament de Latour adquireix encara més densitat política. La seva crítica a la separació moderna entre natura i societat no era només una discussió filosòfica. Implicava qüestionar la manera com les democràcies contemporànies han distribuït l'autoritat entre experts, institucions i ciutadania. A *Nunca fuimos modernos*, Latour sosté que la modernitat va construir el relat d'una separació clara entre els fets científics i els conflictes socials, tot i que la realitat sempre ha funcionat a través d'híbrids on tecnologia, economia, política i cultura apareixen entrelaçades.

Aquest desplaçament és fonamental perquè modifica la manera d'entendre la cultura científica. La ciència deixa de ser un espai extern que produeix veritats acabades i passa a aparèixer com una xarxa complexa d'actors humans i no humans, laboratoris, instruments, protocols, llenguatges, institucions i interessos. La coneguda teoria de l'actor-xarxa no proposa relativitzar els fets científics, sinó entendre com aquests fets s'estabilitzen socialment.

La força política d'aquesta mirada es fa especialment visible a *Ciencia en acción*. Latour defensa que la ciència s'ha d'observar mentre es fa i no només quan els resultats ja s'han convertit en "caixes negres", és a dir, en tecnologies o veritats que funcionen sense que gairebé ningú pugui explicar-ne la complexitat interna. Aquesta idea és avui especialment pertinent en societats governades per sistemes tecnològics opacs, algorismes, plataformes digitals i dispositius d'intel·ligència artificial que condicionen la vida quotidiana sense que els seus processos siguin comprensibles per a la majoria de la població.

En aquest sentit, la rellevància contemporània de Latour no consisteix només en haver renovat els estudis socials de la ciència. El seu pensament obliga a revisar les formes tradicionals de legitimitat institucional. També les culturals. Si la realitat social es construeix a través de xarxes d'interdependència, mediació i traducció, les institucions culturals ja no poden limitar-se a representar coneixement o transmetre continguts. Han d'assumir-se com a espais on es negocien interpretacions del món, relacions entre sabers i formes de convivència entre allò científic, allò tècnic, allò social i allò ecològic.

Vint anys després de la publicació d'aquestes obres, Bruno Latour reprèn en aquesta entrevista (en francès, subtítolada en castellà) la qüestió de la modernitat. També hi reflexiona sobre la necessitat actual de reconciliar-nos amb l'ecologia i el clima, així com sobre les seves implicacions polítiques, mediàtiques i institucionals.

Referències

Latour, B. (1992). *Ciencia en acción: Cómo seguir a los científicos e ingenieros a través de la sociedad*. Labor.

Latour, B. (2007). *Nunca fuimos modernos: Ensayo de antropología simétrica*. Siglo XXI.

Llibres registrats i disponibles al catàleg bibliogràfic [C](#) [3][ERCles](#) [3] especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: pensament cultural

Tags: recerca cultural

Tags: ciència i cultura

Tags: valor públic de la cultura governança cultural

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/bruno-latour%20>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/categories-dapunts/activitats-interaccio/interaccio-jornades/interaccio-2017>

[3] <http://cercles.diba.cat/>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/7239>